

עמודים 12-17 (pdf 12-17)

(ב) מעשה נורא מהרב הגאון הקדוש ר' חיים בר בצלאל אחיו של הגאון המפ"י [המפורסם] מהר"ל מפראג זי"ע [זכותו יגן עלינו].

הנה הגאון הקדוש מאור הגולה אשר מימיו אנו שותים בכל תפוצות ישראל רבינו משה איסרלס הרמ"א [רבי משה איסרליש] הי' לו חבר א' [אחד] מנעוריו, היינו, מבן עשר שנים למד ביחד עם הרב הגאון הקדוש ר' חיים ב"ר [בן רבי] בצלאל בעהמ"ח [בעל המחבר] 'ספר החיים' ו'ספר אגרת הטיול', אחיו של הרה"ק [הקדוש] מאור הגולה מוהר"ל [מורנו] ורבינו הרב ליבא מפראג; והיו החבירים האלה תמיד ביחד באהבה וחבה נפלאה. וכאשר נתקבל רבינו הרמ"א [רבי משה איסרליש] ז"ל לאב"ד [לאב בית דין] בקראקא לקח אתו חבירו הרב ר' חיים הנ"ל [הנזכר לעיל] והי' המדובר ביניהם בעת אשר

(ג) מעשה נורא מהרב הגאון הקדוש ר' חיים בר בצלאל אחיו של הגאון המפ"י מהר"ל מפראג זי"ע.

הנה הגאון הקדוש מאור הגולה אשר מימיו אנו שותים בכל תפוצות ישראל רבינו משה איסרלס הרמ"א הי' לו חבר א' מנעוריו היינו מבן עשר שנים למד ביחד עם הרב הגאון הקדוש ר' חיים ב"ר בצלאל בעהמ"ח ספר החיים וספר אגרת הטיול אחיו של הרה"ק מאור הגולה מוהר"ל מפראג, והיו החבירים האלה תמיד ביחד באהבה וחבה נפלאה, וכאשר נתקבל רבינו הרמ"א ז"ל לאב"ד בקראקא לקח אתו חבירו הרב ר' חיים הנ"ל והי' המדובר ביניהם בעת אשר רבינו הי' נצרך ליסע אל הגליל הי' הר"ח ושב על מדין בקראקא. ופעם שלח רבינו את הר"ח אל הגליל והוא ישב על הדין בקראקא. ויהי' היום ומתה אשתו של הר"ח הנ"ל ויעברו אחר כמה ימים ותהום כל העיר בשידוכים הרבה עם גבירים ועם רבנים. אבל כולם יחד לא ישרו בעיני רבינו לאשר הוא ידע מגדולת חבירו. וכאשר הי' מדברים אתו עבור שידוך החריש תמיד ולא ענה מאומה וידמו כל השדכנים כי הוא סומך עצמו על רבינו שהוא יכרור לפניו שידוך טוב כאשר יאתה לו אבל לא כן חשב מוהר"ח הנ"ל כי כאשר נסע רבינו הרמ"א אל הגליל שלח הרב ר' חיים אחר שדכן אחד שהי' מכירו לנבון וחכם ולבעל סוד ויאמר לו שמע נא הדברים אשר אדברה אליך תסתירם מכל אדם ראה אתה שידוך לפני בעיר הזאת באופנים אשר אניך אלך חקור בעיר אחר איש שיהי' ממשפחה כשרה אפי' תהי' משפחה לא גבוהה ושיהי' לו בית מיוחד בחצר שאוכל להיות שם ושיהי' לו ספרים רבים ושיוכל להחזיק אותי שאשב ואלמד ואפי' אם לא תמצא הדבר רק ממשפחת אומנים ואפי' שיהי' בעצמו אומן רק שיהי' איש כשר ובתנאי שיתרצה שלא יגלה הדבר לשום אדם כי אנכי חתנו ואם תמצא את הדברים האלה תודיע לי ואנכי אניך לך את אשר תעשה וילך השדכן ויחקור בעיר וימצא איש אחד אופה אשר ידע כי אדם כשר הוא, וילך אליו ויאמר לו שמע נא אחי כעת תוכל רבינו יהי' נצרך ליסע אל הגליל הי' הר"ח [הרב רבי חיים] יושב על מדין בקראקא. ופעם שלח רבינו את הר"ח [הרב רבי חיים] אל הגליל והוא ישב על הדין בקראקא. ויהי' היום ומתה אשתו של הר"ח [הרב רבי חיים] הנ"ל [הנזכר לעיל] ויעברו אחר כמה ימים ותהום כל העיר בשידוכים הרבה עם גבירים ועם רבנים. אבל כולם יחד לא ישרו בעיני רבינו לאשר הוא ידע מגדולת חבירו. וכאשר הי' מדברים אתו עבור שידוך החריש תמיד ולא ענה מאומה. וידמו כל השדכנים כי הוא סומך עצמו על רבינו שהוא יכרור לפניו שידוך טוב כאשר יאתה לו. אבל לא כן חשב מוהר"ח [מורנו] ורבינו הרב רבי חיים [הנזכר לעיל]. כי כאשר נסע רבינו הרמ"א [רבי משה איסרליש] אל הגליל, שלח הרב ר' חיים אחר שדכן אחד שהי' מכירו לנבון וחכם ולבעל סוד ויאמר לו: "שמע נא הדברים אשר אדברה אליך, תסתירם מכל אדם. ראה אתה שידוך לפני בעיר הזאת באופנים אשר אניך אלך. חקור בעיר אחר איש שיהי' ממשפחה כשרה אפי' [אפילו] תהי' משפחה לא גבוהה ושיהי' לו בית מיוחד בחצר שאוכל להיות שם ושיהי' לו ספרים רבים ושיוכל להחזיק אותי שאשב ואלמד ואפי' [ואפילו] אם לא תמצא הדבר, רק ממשפחת אומנים ואפי' [ואפילו] שיהי' בעצמו אומן רק שיהי' איש כשר, ובתנאי שיתרצה שלא יגלה הדבר לשום אדם כי אנכי חתנו. ואם תמצא את הדברים האלה תודיע לי, ואנכי אניך לך את אשר תעשה." וילך השדכן ויחקור בעיר וימצא איש אחד אופה אשר ידע כי אדם כשר הוא. וילך אליו ויאמר לו: "שמע נא אחי כעת תוכל

לזכות להצלחה אשר כל ימך לא
האמנת שבני בניך יזכו להצלחה
עשירית מזה, כי תוכל ליקח את
הרב הקדוש הגדול רבינו חיים ב"ר
[בן רבי] בצלאל לחתן לך, יען כן וכן
הגיד לי, ואנכי ידעתי כי יש לך בת
בתולה הגונה וגם בית מיוחדת
בחצר, אך ספרים שאין לך. ע"כ [על
כן] ראה מה תעשה והזהר שלא
לגלות הדבר והיה זריו בזה, כי יבא
יום אשר יבוא רבינו הגדול הרמ"א
[רבי משה איסרליש] מהגליל ואז
לא נוכל לדבר מזה. ויען לו האופה
איש כשר וירא ד' בלי שום חקירה
ודרישה ותיכף הי' כוונתו לזכות
לחתנן רבנן ותיכף אמר לו: "הא לך
שני אלפים זהובים מזומנים ולך
להרב וקח מאתו רשימה על
הספרים אשר הוא רוצה, וקנה
אותם והעמד אותם בביתך. אך
יעזור לך השי"ת [השפ יתברך]
שתוכל לגמור הדבר בכי טוב." וילך

לזכות להצלחה אשר כל ימך לא
האמנת שבני בניך יזכו להצלחה
עשירית מזה, כי תוכל ליקח את
הרב הקדוש הגדול רבינו חיים
ב"ר בצלאל לחתן לך יען כן וכן
בת בתולה הגונה וגם בית מיוחדת
בחצר, אך ספרים שאין לך ע"כ
ראה מה תעשה והזהר שלא לגלות
הדבר והיה זריו בזה כי יבא יום
אשר יבוא רבינו הגדול הרמ"א מהגליל
ואז לא נוכל לדבר מזה, ויען
לו האופה איש כשר וירא ד' בלי
שום חקירה ודרישה ותיכף הי'
כוונתו לזכות לחתנן רבנן ותיכף
אמר לו הא לך שני אלפים זהובים
מזומנים ולך להרב וקח מאתו
רשימה על הספרים אשר הוא רוצה
וקנה אותם והעמד אותם בביתך
אך יעזור לך השי"ת שתוכל לגמור
הדבר בכי טוב וילך השדכן בשמחה
כי ידע כי האופה ישלם לו
עבור טרחתו. ויבא להר"ח ויספר לו
כל הדברים האלה וישר הדבר
בעיניו ויתן לו רשימה וקנה
השדכן כל הספרים וינקה את הבית
והעמיד שם הספרים והי' הדבר הזה
בסוד גדול שלא ידע שום
אדם מזה הענין והאופה קבל על
עצמו שלא לגלות הדברים לשום
בן אדם ולא להתפאר ולומר כי
לקח לו לחתן רבינו הגדול הר"ח
אפי' אחר החתונה, וגם בעת
ההתקשרות היו רק שלשתם ולא יותר
ויצוה הר"ח בעת התנאים שילכו
לביתם ויחכו עד עת מועד אחרי
ביאת רבינו מדרכו ויראה איך
יפול הדבר :

ויהי בבוא רבינו הרמ"א ז"ל
מדרכו וישאל לשלום חבירו וינשק לו
וראה את פני חבירו וזעפים, ויאמר
לו ידידי חבירי למה פניך רעים
ודלים הלא מה אתה חסר עמדי,
אולי יש לך עגמת נפש
שאתה שרוי בלא אשה תדע כי
קרובה ישועתך לבא כי בדרך
הציעו לפני שידוך טוב עבורך
עם הרב הגביר מעיר פלוני ואנכי לא
השבתי עוד תשובה ברורה, עכ"ז
נכנסה הדבר בלבי ואם תתרצה
בזה אכתוב מכתב ותיכף יבא
לכאן לגמור הדבר בכי טוב. ויהי
הר"ח כמחריש ובמשך איזה ימים
אמר הר"ח לחבירו הרמ"א תדע
ידידי חבירי כי נגמרה בדעתי
לנסוע למשפחתי ולבית אבי
לפראג, ואם כי אתה טוב לי
מעשרה אחים אבל עכ"ז לבי הומה
להתראות עם משפחתי ועם אחי
הגדול מאור הגולה רבינו מהר"ל

השדכן בשמחה כי ידע כי האופה ישלם לו
עבור טרחתו. ויבא להר"ח [להרב רבי חיים]
ויספר לו כל הדברים האלה. וישר
הדבר בעיניו ויתן לו רשימה. וקנה
השדכן כל הספרים וינקה את הבית
והעמיד שם הספרים והי' הדבר הזה
בסוד גדול שלא ידע שום אדם מזה
הענין. והאופה קבל על עצמו שלא
לגלות הדברים לשום בן אדם ולא
להתפאר ולומר כי לקח לו לחתן
רבינו הגדול הר"ח [הרב רבי חיים]
אפי' אחר החתונה, וגם בעת
ההתקשרות היו רק שלשתם ולא יותר.
ויצוה הר"ח [הרב חיים] בעת
התנאים שילכו לביתם ויחכו עד עת
מועד אחרי ביאת רבינו מדרכו ויראה
איך יפול הדבר :

ויהי בבוא רבינו הרמ"א [רבי משה
איסרליש] ז"ל מדרכו וישאל לשלום
חבירו וינשק לו וראה את פני חבירו
וזעפים, ויאמר לו: "ידידי חבירי
למה פניך רעים ודלים הלא מה אתה
חסר עמדי? אולי יש לך עגמת נפש
שאתה שרוי בלא אשה, תדע כי
קרובה ישועתך לבא כי בדרך הציעו
לפני שידוך טוב עבורך עם הרב
הגביר מעיר פלוני ואנכי לא השבתי
עוד תשובה ברורה. עכ"ז [עם כל זאת]
נכנסה הדבר בלבי ואם תתרצה
בזה אכתוב מכתב ותיכף יבא לכאן
לגמור הדבר בכי טוב." ויהי הר"ח
[הרב רבי חיים] כמחריש ובמשך איזה
ימים אמר הר"ח [הרב רבי חיים]
לחבירו הרמ"א [רבי משה איסרליש]:
"תדע ידידי חבירי כי נגמרה בדעתי
לנסוע למשפחתי ולבית אבי לפראג,
ואם כי אתה טוב לי מעשרה אחים
אבל עכ"ז [עם כל זאת] לבי הומה
להתראות עם משפחתי ועם אחי
הגדול מאור הגולה רבינו מהר"ל."

ויהי כהתימו לדבר הוריד רבינו דמעות, ויאמר לו: "האתה תעשה לי זאת אשר נפשי קשורה בנפשך ואנכי גדלתיך, טפחתיך, ואתה יקר כעיני מעשרה בנים, ומה אתה חסר עמדי, ע"כ [על כן] הס מלדבר דברים כאלו ולעגם את נפשי כי כל ימי חיי לא אניח להפרד מאתי." ויבך גם הר"ח [הרב רבי חיים] ויחשה ולא ענהו מאומה, ובמשך הזמן אמר לו: "אדוני חבירי, אל נא תרבה לדבר עלי עוד בדבר הזה כי לא אשנה דברי אשר דברתי, כי הומה לבי אל משפחתי, כי לא מאבן נולדתי, וגם אנכי רוצה לקיים כיבוד אחי הגדול אשר הוא מצוה גדולה והוא דאורייתא, וע"כ אל תתרעם עלי כי כבד עלי מאוד להפרד ממך, אבל מה אעשה כן נגמר וכן יקום." ויהי כראות רבינו כי הוא חזק בדעתו וכל דבריו לא יועילו, ויען רבינו להר"ח אס כן כבד אכבדך קודם התפרד ממני, ובראש חודש הבע"ל אעשה סעודה לכל ז' טובי העיר ולאנשים חשובים לכבודך, ואח"כ אשלחך לשלום בשמחה ובשירים בכבוד גדול כאשר לך יאתה. וייטבו הדברים בעיני הר"ח וברוח נכאה נתן תודה לרבינו ויאמר לו עתה ראיתי כי מצאתי חן בעיניך:

ויהי בבא החודש ויעש רבינו משתה לכל זקני העיר ובתוך הסעודה כ"א דורש רזין דאורייתא מנפלאות תורת השי"ת כראוי להני נאונים וקדושים, ואח"כ שכר הרבינו רמ"א מרכבה כבודה וגם משרתים שכר לו אך הר"ח בחר לו את השדכן הנ"ל למשרת ויותר לא רצה וכאשר ישב הר"ח על המרכבה נסע רבינו הרמ"א עם כת זקני העיר ללוותו ואחריהם כל אנשי העיר אנשים ונשים וטף כאשר יובן זאת לכל בר דעה כאשר ראו אנשי העיר את רבינו ואנשים יוצאים ללוותו מי לא יצא, וגם האופה הנ"ל ה' פה בתוך הלוי הכבודה וכאשר נסע מהעיר ערך שני מילין נפל רבינו על צווארי הר"ח ויבכו על פרידתם זמ"ן, וברכו איש לרעהו לשלום. ויסע רבינו הרמ"א עם כל אנשי העיר והשדכן נשאר להיות משרתו וגם האופה נשאר אצל הר"ח לראות איך יפול הדבר ויסע עמו עד הלילה ובלילה פטר הר"ח את העגלון לביתו כי אמר לו הר"ח כי ישכור עגלון אחר. ויתחפש הר"ח במלבושים כן כבד אכבדך קודם תתפרד ממני, ובראש חודש הבע"ל [הבא עלינו לטובה] אעשה סעודה לכל ז' טובי העיר ולאנשים חשובים לכבודך, ואח"כ [ואחר כך] אשלחך לשלום בשמחה ובשירים, בכבוד גדול כאשר לך יאתה." וייטבו הדברים בעיני הר"ח [הרב רבי חיים] וברוח נכאה נתן תודה לרבינו ויאמר לו: "עתה ראיתי כי מצאתי חן בעיניך."

ויהי כהתימו לדבר הוריד רבינו דמעות, ויאמר לו: "האתה תעשה לי זאת אשר נפשי קשורה בנפשך ואנכי גדלתיך מפתחתיך, ואתה יקר בעיני מעשרה בנים, ומה אתה חסר עמדי, ע"כ הס מלדבר דברים כאלו ולעגם את נפשי כי כל ימי חיי לא אניח להפרד מאתי ויבך גם הר"ח ויחשה ולא ענהו מאומה, ובמשך הזמן אמר לו אדוני חבירי אל נא תרבה לדבר עלי עוד בדבר הזה כי לא אשנה דברי אשר דברתי כי הומה לבי אל משפחתי, כי לא מאבן נולדתי, וגם אנכי רוצה לקיים כיבוד אחי הגדול אשר הוא מצוה גדולה והוא דאורייתא, וע"כ אל תתרעם עלי כי כבד עלי מאוד להפרד ממך, אבל מה אעשה כן נגמר וכן יקום. ויהי כראות רבינו כי הוא חזק בדעתו וכל דבריו לא יועילו. ויען רבינו להר"ח אס כן כבד אכבדך קודם התפרד ממני, ובראש חודש הבע"ל אעשה סעודה לכל ז' טובי העיר ולאנשים חשובים לכבודך, ואח"כ אשלחך לשלום בשמחה ובשירים בכבוד גדול כאשר לך יאתה. וייטבו הדברים בעיני הר"ח וברוח נכאה נתן תודה לרבינו ויאמר לו עתה ראיתי כי מצאתי חן בעיניך:

ויהי בבא החודש ויעש רבינו משתה לכל זקני העיר ובתוך הסעודה כ"א דורש רזין דאורייתא מנפלאות תורת השי"ת כראוי להני נאונים וקדושים, ואח"כ שכר הרבינו רמ"א מרכבה כבודה וגם משרתים שכר לו אך הר"ח בחר לו את השדכן הנ"ל למשרת ויותר לא רצה וכאשר ישב הר"ח על המרכבה נסע רבינו הרמ"א עם כת זקני העיר ללוותו ואחריהם כל אנשי העיר אנשים ונשים וטף כאשר יובן זאת לכל בר דעה כאשר ראו אנשי העיר את רבינו ואנשים יוצאים ללוותו מי לא יצא, וגם האופה הנ"ל ה' פה בתוך הלוי הכבודה וכאשר נסע מהעיר ערך שני מילין נפל רבינו על צווארי הר"ח ויבכו על פרידתם זמ"ן, וברכו איש לרעהו לשלום. ויסע רבינו הרמ"א עם כל אנשי העיר והשדכן נשאר להיות משרתו וגם האופה נשאר אצל הר"ח לראות איך יפול הדבר ויסע עמו עד הלילה ובלילה פטר הר"ח את העגלון לביתו כי אמר לו הר"ח כי ישכור עגלון אחר. ויתחפש הר"ח במלבושים כן כבד אכבדך קודם תתפרד ממני, ובראש חודש הבע"ל [הבא עלינו לטובה] אעשה סעודה לכל ז' טובי העיר ולאנשים חשובים לכבודך, ואח"כ [ואחר כך] אשלחך לשלום בשמחה ובשירים, בכבוד גדול כאשר לך יאתה." וייטבו הדברים בעיני הר"ח [הרב רבי חיים] וברוח נכאה נתן תודה לרבינו ויאמר לו: "עתה ראיתי כי מצאתי חן בעיניך."

ויהי בבא החודש ויעש רבינו משתה לכל זקני העיר ובתוך הסעודה כ"א [כל אחד] דורש רזין דאורייתא מנפלאות תורת השי"ת [השם יתברך] כראוי להני גאונים וקדושים. ואח"כ [ואחר כך] שכר הרבינו רמ"א [רבי משה איסרליש] מרכבה כבודה וגם משרתים שכר לו. אך הר"ח [הרב רבי חיים] בחר לו את השדכן הנ"ל [הנזכר לעיל] למשרת ויותר לא רצה. וכאשר ישב הר"ח [הרב רבי חיים] על המרכבה, נסע רבינו הרמ"א [רבי משה איסרליש] עם כת זקני העיר ללוותו, ואחריהם כל אנשי העיר אנשים ונשים וטף, כאשר יובן זאת לכל בר דעה. כאשר ראו אנשי העיר את רבינו ואנשים יוצאים ללוותו, מי לא יצא. וגם האופה הנ"ל [הנזכר לעיל] ה' פה בתוך הלוי הכבודה. וכאשר נסע מהעיר ערך שני מילין נפל רבינו על צווארי הר"ח [הרב רבי חיים] ויבכו על פרידתם זמ"ן [זה מזה], וברכו איש לרעהו לשלום. ויסע רבינו הרמ"א [רבי משה איסרליש] עם כל אנשי העיר, והשדכן נשאר להיות משרתו, וגם האופה נשאר אצל הר"ח [הרב רבי חיים] לראות איך יפול הדבר. ויסע עמו עד הלילה. ובלילה פטר הר"ח [הרב רבי חיים] את העגלון לביתו כי אמר לו הר"ח [הרב רבי חיים] כי ישכור עגלון אחר. ויתחפש הר"ח [הרב רבי חיים] במלבושים

אחרים וישכרו עגלון להביאם העירה קראקא. ויבאו לבית האופה, וישלחו אחר שבעה אנשים פשוטים מהמון העם אשר לא ידעו את הר"ח [הרב חיים], והתקינו חופה והשדכן סידר את הקדושין ויקדש הר"ח [הרב רבי חיים] את אשתו כדת משה וישראל. ואח"כ [ואחר כך] עשו סעודת נשואין לפני השבעה אנשים. וקודם אור היום הלכו לביתם ולא נודע הדבר, כ"א [כי אם] אשר הי' קול יוצא ממחרת, אשר האופה עשה בלילה זו חתונה לבתו עם איש אחד, ולא קרא את אנשי העיר למשתה. ויתמחו כל המכירים אותו ע"ז [על זה] הענין לפלא. וכאשר שאלוהו מה זאת, ענה להם איזה תשובה ותירוצים שונים אשר בדה מלבו. ובמשך הזמן נשתכח הדבר. והר"ח [והרב רבי חיים] לא יצא מפתח ביתו, וילמוד שם בהתמדה גדולה כל היום וכל הלילה, לא נתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה. ועסק בתורה לשמה ואיש לא ידע בו, ויאריכו הימים עד שתי שנים: בימים האלה נתהווה דבר גדול ר"ל בקראקא, עד אשר באו כל אנשי העיר לרבינו להתפלל ולבקש רחמים להשי"ת לעצור המגפה, ויצוה רבינו הגדול הרמ"א לחקור ולדרוש בעיר אולי ישמעו מאיזה עון אשר חטא וכדומה, בתוך כך באו אנשים ויגידו לרבינו כי הקול נשמע הנה חתן האופה הנ"ל אשר זה עבר שתי שנים אשר לקחו לחתן לו חשוד על חטא עם אשה פלונית. ויען רבינו הביאורו אלי תיכף, וירוצו משרתיו לבית הר"ח ויסחבוהו לבית רבינו ולא הכירוהו ויעמדוהו בבית הגדול אשר שמה יושב רבינו למשפט, ורבינו הי' בעת ההוא בחדרו, ויודיעו לו כי החוטא הובא הנה והוא עומד כעת בבית המשפט, ויצא רבינו וירם עיניו ויביט עליו ויכירוהו ויצו תיכף להתירו, ויקחהו בידו במהרה לחדרו ויפול על צוארו ויבך מאוד, וכהתימו לבכות נשא עיניו גהנה הר"ח מצחק, ויאמר לו רבינו שלשה דברים אשאלך א' מאין באת לבית האופה להיות חתנו, ב' ומה חטאך אשר הגידו עליך הלא זר נחשב ג' ומה אתה מצחק, ויען לו הר"ח אשיב לך על ראשון ראשון, אשר ראיתי בביהך בלבול גדול אלי בתורה ובתפלה בעבודת השם בחרתי לי מקום אשר אוכל ללמוד ולהתפלל שלא יבלבלוני, וע"כ קראתי לפלוני השדכן ואנכי צויתיו כן וכן היו הדברים. ואשר ולעפעפיו תנומה. ועסק בתורה לשמה ואיש לא ידע בו. ויאריכו הימים עד שתי שנים:

אחרים וישכרו עגלון להביאם העירה קראקא ויבאו לבית האופה וישלחו אחר שבעה אנשים פשוטים מהמון העם אשר לא ידעו את הר"ח והתקינו חופה והשדכן סידר את הקדושין ויקדש הר"ח את אשתו כדת משה וישראל, ואח"כ עשו סעודת נשואין לפני השבעה אנשים וקודם אור היום הלכו לביתם ולא נודע הדבר, כ"א אשר הי' קול יוצא ממחרת אשר האופה עשה בלילה זו חתונה לבתו עם איש אחד ולא קרא את אנשי העיר למשתה, ויתמחו כל המכירים אותו ע"ז הענין לפלא, וכאשר שאלוהו מה זאת, ענה להם איזה תשובה ותירוצים שונים אשר בדה מלבו, ובמשך הזמן נשתכח הדבר והר"ח לא יצא מפתח ביתו וילמוד שם בהתמדה גדולה כל היום וכל הלילה לא נתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה, ועסק בתורה לשמה ואיש לא ידע בו, ויאריכו הימים עד שתי שנים: בימים האלה נתהווה דבר גדול ר"ל בקראקא, עד אשר באו כל אנשי העיר לרבינו להתפלל ולבקש רחמים להשי"ת לעצור המגפה, ויצוה רבינו הגדול הרמ"א לחקור ולדרוש בעיר אולי ישמעו מאיזה עון אשר חטא וכדומה, בתוך כך באו אנשים ויגידו לרבינו כי הקול נשמע הנה חתן האופה הנ"ל אשר זה עבר שתי שנים אשר לקחו לחתן לו חשוד על חטא עם אשה פלונית. ויען רבינו הביאורו אלי תיכף, וירוצו משרתיו לבית הר"ח ויסחבוהו לבית רבינו ולא הכירוהו ויעמדוהו בבית הגדול אשר שמה יושב רבינו למשפט, ורבינו הי' בעת ההוא בחדרו, ויודיעו לו כי החוטא הובא הנה והוא עומד כעת בבית המשפט, ויצא רבינו וירם עיניו ויביט עליו ויכירוהו ויצו תיכף להתירו, ויקחהו בידו במהרה לחדרו ויפול על צוארו ויבך מאוד, וכהתימו לבכות נשא עיניו גהנה הר"ח מצחק, ויאמר לו רבינו שלשה דברים אשאלך א' מאין באת לבית האופה להיות חתנו, ב' ומה חטאך אשר הגידו עליך הלא זר נחשב ג' ומה אתה מצחק, ויען לו הר"ח אשיב לך על ראשון ראשון, אשר ראיתי בביהך בלבול גדול אלי בתורה ובתפלה בעבודת השם בחרתי לי מקום אשר אוכל ללמוד ולהתפלל שלא יבלבלוני, וע"כ קראתי לפלוני השדכן ואנכי צויתיו כן וכן היו הדברים. ואשר ולעפעפיו תנומה. ועסק בתורה לשמה ואיש לא ידע בו. ויאריכו הימים עד שתי שנים:

בימים האלה נתהווה דבר גדול ר"ל [רחמנא ליצלן] בקראקא, עד אשר באו כל אנשי העיר לרבינו להתפלל ולבקש רחמים להשי"ת [להשם יתברך] לעצור המגפה. ויצוה רבינו הגדול הרמ"א [רבי משה איסרליש] לחקור ולדרוש בעיר, אולי ישמעו מאיזה עון אשר חטא וכדומה. בתוך כך באו אנשים ויגידו לרבינו כי הקול נשמע, הנה חתן האופה הנ"ל [הנזכר לעיל] אשר זה עבר שתי שנים אשר לקחו לחתן לו, חשוד על חטא עם אשה פלונית. ויען רבינו: "הביאורו אלי תיכף". וירוצו משרתיו לבית הר"ח [הרב רבי חיים] ויסחבוהו לבית רבינו, ולא הכירוהו. ויעמדוהו בבית הגדול אשר שמה יושב רבינו למשפט. ורבינו הי' בעת ההוא בחדרו. ויודיעו לו כי החוטא הובא הנה, והוא עומד כעת בבית המשפט. ויצא רבינו וירם עיניו ויביט עליו ויכירוהו. ויצו תיכף להתירו, ויקחהו בידו במהרה לחדרו ויפול על צוארו ויבך מאוד. וכהתימו לבכות נשא עיניו והנה הר"ח [הרב רבי חיים] מצחק. ויאמר לו רבינו: "שלשה דברים אשאלך: א' מאין באת לבית האופה להיות חתנו? ב' ומה חטאך אשר הגידו עליך הלא זר נחשב? ג' ומה אתה מצחק?" ויען לו הר"ח [הרב רבי חיים]: "אשיב לך על ראשון ראשון. אשר ראיתי בביהך בלבול גדול אלי בתורה ובתפלה בעבודת השם [צ"ל בעבודת] השם, בחרתי לי מקום אשר אוכל ללמוד ולהתפלל שלא יבלבלוני, וע"כ [ועל כן] קראתי לפלוני השדכן ואנכי צויתיו, כן וכן היו הדברים. ואשר

שאלתני מה חטאי, אגיד לך דבר אמת: הנה זה שתי שנים שאני עוסק יומם ולילה בתורה ועבודה ואין אני חסר כלום ובאמת טוב לי מאוד כי חותני מחזיק אותי בכבוד, וזוגתי הוא אשה כשרה ועושה רצון בעלה, והרגשתי כי טוב לי מאוד, ויראתי פן אפול לגדלות ח"ו [חס וחלילה] ע"כ [על כן] בקשתי מאת השי"ת [השם יתברך] שיתן לי שפלות. ולא היתה כוונתי על שפלות כזו ח"ו [חס וחלילה] חס מלהזכיר. אבל אם רצון הבורא כך, גם אנכי חפצתי בזה. ואשר שאלתני מה אני משחק, שחקתי מה שאתה בוכה." ויצא רבינו אל משרתיו העומדים הכן בשוטים לייסר את החוטא. ויאמר אליהם: "חדלו לכם מן האיש הזה כי איננו חוטא." ואת הר"ח [הרב חיים] עכב אצלו עד שבועיים, ואח"כ [ואחר] ויחזיר רבינו אל משרתיו העומדים הכן בשוטים לייסר את החוטא. ויאמר אליהם: "חדלו לכם מן האיש הזה כי איננו חוטא." ואת הר"ח [הרב חיים] עכב אצלו עד שבועיים, ואח"כ [ואחר] כך פטר אותו לביתו. ויתיישב רבינו הרמ"א [רבי משה איסרליש] בדעתו על הדברים של הרר"ח [הרב חיים] אשר הגיד לו, כי בקש מהשי"ת [מהשם יתברך] שפלות. אלך בצנעה ואראה מעשי חבירי הכנים דבריו. ויקח את וילך שעה ב' אחר חצות לילה לחצר האופה אשר ידעו מקומו ודירתו באיזה רחוב, ויעמוד החת החלון אשר שם יושב הרר"ח [הרב רבי חיים] לשמוע מה הוא עושה, וישמע והנה שני קולות לומדים בטוב השכל, ובטוב טעם ודעת למדו התורה"ק והדברים אשר דברו ישרו השני ה' לו בלי הכירות ויעמוד כך רבינו כמו חצי שעה, ואח"כ [ואחר] דפק על הדלת לאמור פתחו לי, וישאלהו מי אתה ויען משה איסרליש אנכי ויפתח לו תיכף ובבא רבינו הביתה ראה כי רק הרר"ח יושב לבדו ואין איש אתו וישאלהו הלא שמעתי שני קולות לומדים, ועתה הנני רואה כ"א אותך לבדך, וע"כ תניד מי הוא שלמד עמך ואני גוזר עליך שתניד לי האמת, ויען הרר"ח האמת מוכרח אני להניד יען כי גזרת עלי, והנה אליהו הנביא אשר הוא תמיד לומד עמי, והוא פה גם כעת, אז ענה רבינו ברוח נכאה ולב נשבר כי חלשה דעתו לאמור שאל נא במחילה מכבודו את אלי" הנביא מה אני חסר לו ומה הוא חטאתי כי הוא אינו מראה א"ע אלי ולא אזכה אנכי ללמוד תורה מפיו ולהתראות אצלי ויען אליהו הנביא אשר הוא ה' שם ויאמר להרר"ח כה תאמר להרב ר' משה איסרליש כי אתה ברוב גדולתך לא הגעת עדיין

הרמ"א [רבי משה איסרליש] בדעתו על הדברים של הרר"ח [הרב חיים] אשר הגיד לו, כי בקש מהשי"ת [מהשם יתברך] שפלות. אלך בצנעה ואראה מעשי חבירי הכנים דבריו. ויקח את וילך שעה ב' אחר חצות לילה לחצר האופה אשר ידעו מקומו ודירתו באיזה רחוב, ויעמוד החת החלון אשר שם יושב הרר"ח [הרב רבי חיים] לשמוע מה הוא עושה, וישמע והנה שני קולות לומדים בטוב השכל, ובטוב טעם ודעת למדו התורה"ק והדברים אשר דברו ישרו השני ה' לו בלי הכירות ויעמוד כך רבינו כמו חצי שעה, ואח"כ [ואחר] דפק על הדלת לאמור פתחו לי, וישאלהו מי אתה ויען משה איסרליש אנכי ויפתח לו תיכף ובבא רבינו הביתה ראה כי רק הרר"ח יושב לבדו ואין איש אתו וישאלהו הלא שמעתי שני קולות לומדים, ועתה הנני רואה כ"א אותך לבדך, וע"כ תניד מי הוא שלמד עמך ואני גוזר עליך שתניד לי האמת, ויען הרר"ח האמת מוכרח אני להניד יען כי גזרת עלי, והנה אליהו הנביא אשר הוא תמיד לומד עמי, והוא פה גם כעת. אז ענה רבינו ברוח נכאה ולב נשבר כי חלשה דעתו לאמור: "שאל נא במחילה מכבודו את אלי [אלהו] הנביא, מה אני חסר לו ומה הוא חטאתי כי הוא אינו מראה א"ע [את עצמו] אלי ולא אזכה אנכי ללמוד תורה מפיו ולהתראות אצלי." ויען אליהו הנביא אשר הוא ה' שם ויאמר להרר"ח [להרב רבי חיים]: "כה תאמר להרב ר' משה איסרליש: 'כי אתה ברוב גדולתך לא הגעת עדיין

לקרסולי הרמ"א אך אין אנחנו סובלים בתי ידיים רחבים היינו ההנהגה' איסרליש], אך אין אנחנו סובלים בתי ידיים רחבים היינו ההנהגה' (ההנהגה) הגדולה ברבנות, רק אנחנו אוהבים שפל בדעתו והצנע לכת ומעשיו מוסתרים מכל אדם ולאיש כזה אנו מתגלים ויען כי על הרב עול הרבנות ומוכרח הוא לכל הנהגתו, לא רצינו להגלות אליו ולהטרידו ממלאכתו וממלאכת ד' יה"ר שנזכה לאור גדול ולגאולה שלימה בב"א. קס"ו:

ומעשיו מוסתרים מכל אדם, ולאיש כזה אנו מתגלים. ויען כי על הרב עול הרבנות ומוכרח הוא לכל הנהגתו, לא רצינו להגלות אליו ולהטרידו ממלאכתו וממלאכת ד'. "יה"ר [יהי רצון] שנזכה לאור גדול ולגאולה שלימה בב"א [במהרה בימינו, אמן]. קס"ו [קודם סוף?]: